

Lázadás a szegedi villany- és gázgyártás miatt.

(Saját tudósítónktól.) Szeged közönségének gázzal és villanyval való ellátása nem városi üzemmel történik. Sőt külföldi vállalkozók magánügye az egész. Külföldi milliomosok zsebébe vándorolnak ki a szegedi százazrek, külföldi milliomosok. főigazgatóságot küldenek Budapestre, a főigazgatóság meg helyi aligazgatóságot ad Szegedre. És *magánmonopólium* Szegeden a villany- és gázárutás és csak természetes, hogy úgy adják a halvány villanyt meg a nem égő gázt Szeged közönségének, ahogy a társaság zsebeinek legjobbjai, ellenben a közönségnek legrosszabbai. A közönség megbotránkozik, jajgat és dühöng. De azért önmagán nem segíthet, bármint akar is. Hónapok óta mindnagyobb az elkeseredés a villanyval és gázzal való visszaélés miatt. Egész utcák, családok, kávéházak és vendéglősök tehetetlenül vergődnek a gáz- és villanygyártás miatt, egymásnak panaszkodnak és tanakodnak, mint védekezzenek a rossz világítás, sőt a páratlanul rossz világítás miatt rájuk rótt gázgyártási és villanygyártási nemtörődomség és rendszeres erőszakoskodás miatt. De a lázadással mindeztideig nem érték célt, bárhova fordultak. Végre a *Délmagyarországban*, kilenc szegedi kávéházas és vendéglős a többi kávéházas és vendéglős nevében sorra elpanaszolja azokat a villany- és gázgyármizériákat, amelyek miatt ekzisztenciájuk került beláthatatlan veszedelem elé, amely visszaélések miatt azzal fenyegetőznek kérésbeesésükben, hogy ha a gáz- és villanygyári visszaélések meg nem változnak, úgy kénytelenek a legelkeseredettebb küzdelmet folytatni, kénytelenek a legmesszebbmenő harcokra, hogy rendszerrel üzőtt megkározításuk miatt elégtételt szerezzenek, annál is inkább, mert hónapok óta állandó az ő bőrükre üzőtt visszaélés.

A szegedi gáz- és villanyvilágítás körül üzőtt hiányok, bajok közül kezdjük azokkal, amelyek köz tudomásuk Szegeden, amelyek miatt állandó sok száz, sok ezer ember panasza.

Először is: a közvilágítás a gázzal.

A magánmonopólium látja el Szeged utcáit gázvilágítással. Csak a nagykörutig vannak gázlámpák. A gázlámpák megszabott távolságra vannak egymástól. Két oldalon az utcákon. A kiszabott távolság olyan nagy, hogy a két gázlámpa között, középen a harmadrész távolság mindig teljes sötétségben marad. De sötétség van a gázlámpáktól négy-öt lépésre is. Szabad szemmel is azonnal, állandóan megfigyelhető, hogy a gázlámpák ereje olyan gyöngye, hogy épen el ne aludjanak.

Az a szokás pedig már nagyon rossz vice, hogy a — gázlámpákat meg se gyújtják. Botorkálhatunk napnyugta után rossz kövezésű, esetleg kövezetlen utcákban, teljes sötétség misztikus leple alatt, zavartalanul. Legföljebb a nem égő gázlámpákba ütközünk. Mert a gázlámpák minden másodikat, esetleg minden harmadikat gyújtják csak föl. A többi? A többi az sötétségben marad. Hiszen azért gázlámpa. Hogy Szeged város utcáin hány száz lámpa marad állandóan, évekig mindig sötétségben, dacára, hogy esténként mindig meggyújtva kellene lenniök: — azt senki nem tudja pontosan. Mert ezzel senki nem törődik. Arról senki nem hallott még, hogy orvosolnia akarta volna — a közönségen kívül — akárki azt az állandó szokást, hogy a szegedi utcák lámpáit állandóan sötétségben tartják, a lámpák nagyrészt soha megse gyújtják. Így csak Szegeden történhetik, hogy minden vasárnap és minden ünnep estéjén még a *Kárász-utca* is sötétségben marad.

Az üzletek gázvilágítása: — ez szintén spe-
jálisan szegedi a gázgyár jóvoltából. Szegedi

üzletek tulajdonosai elkeseredett panaszképen mondták el munkatársunknak a visszaéléseket. Ime:

— Előfordul sokszor, hogy az üzletekben elhelyezett gázórák elromlanak. Ilyenkor aztán, amikor reggel az üzletet kinyitjuk, az tele van kiömlött gázzal. Alig merünk az üzletbe bemenni a kiömlött gáz miatt. Ilyenkor a téli, órákig tartó szellőztetés után első dolgunk az, hogy telefonálunk a gázgyárba:

— Kérem, megint botrány, újra elromlott a gázóra és tele az üzlet kiömlött gázzal. Tessék valakit küldeni a javítás miatt.

Ilyenkor aztán ez a válasz:

— Kérem, az egész városban ez a baj! Nincs emberünk!

— Előfordult, hogy tizennégy napig, naponta háromszor is telefonáltunk a gázgyárba ilyen panasz miatt és mindig ugyanazt a választ kaptuk, míg végre kiküldték az embert, javítás végett. És — most jön a különös — a tizennégy napig, naponta kiömlött gázt nekünk kellett megfizetni! A kár tetejébe még fizetnünk is: szép kis gázügy.

Az üzlettulajdonosok is elégedetlenkednek...

Gázügyek és villanyügyek a kávéházakban és vendéglőkben: — ez is jellegzetes, ez is sokféle, mindenféle, csak megfelelő nem.

Az egyik kitűnő kávéház tulajdonosa ezeket panaszolta el munkatársunk előtt:

— A múlt év decemberében vettem át a kávéházat. Még pedig december 18-án. És három nap múlva, december 21-én a szegedi gázgyár igazgatóságától számlát kaptam. Még pedig, hogy: három napra, csak villanyfogyasztásra fizessenek százötvenkét koronát! Még ilyet soha nem hallottam, hogy egy szegedi kávéháznak, amelynek szállója sincs, hanem csupán kávéháza, három napi villanyköltsége százötvenkét korona legyen, holott inkább gázzal világítunk... Hiszen így villanyvilágítási költségem egy hónapra aránylag ezerhat száz korona lesz, ha elfogadom az igazgatóság számláját, — ez pedig nem volna egyéb, mint tönkretetés. Tiltakoztam tehát a hallatlan számla ellen, bejelentve, hogy elődöm ugyanezért a világításért, amelyért én tölem átlag ezerhat száz koronát „kérnek“ havonta, az elődöm „csak“ hat-hétszáz koronát fizetett havonta. Az ügy még mindig nincs befejezve. Tudakozódtam kávéháztulajdonos társaimnál, hogy náluk szintén ilyenek-e a gáz- és villanyvilágítás körül a viszonyok? Igen, — mondták szintén kétségbeesetten. Ugy, hogy többben összejöttünk, hogy megbeszéljük a védekezést, de nem is sejtjük, hogy kell védekeznünk...

Másik eset:

— Kiseb, szolid kávéházam van a belvárosban. Gázvilágítást használok. Havi százhatvan-száznegyven koronás számlát kaptam aránylag, hónapokig. Egyszer csak, egyik elsején négy-száz koronás számlával állítottak be hozzám. Csak néztem, hisz semmivel sem fogyasztottunk el többet, sőt észrevehetően rosszabbul égett az utóbbi napokban a gáz. Elmentem az igazgatósághoz, panaszkodtam, hogy mégis lehetetlenség! Annyit követelni tőlem egy kis kávémerésért, mint amennyit a mozgatóképes színházért követeltek arra a hónapra. Kiderült, — legalább nekem ezt a fölvilágosítást adták — hogy rossz volt a gázóra. Na és hónapokig rossz volt a gázóra. Sőt hónapokig nekem kellett volna megfizetnem is, hogy rossz volt a gázóra... A reklamálás után — pörrel is fenyegetőztem — kevesebbet számítottak.

Harmadik eset, amely arról szól, hogy mint történik az a reklamálás...

— Én hozzám mint kávéháztulajdonoshoz többek között feltűnően nagy számlát kezdtek

küldözgetni gáz- és villanyfogyasztásért. Fizettem először: bámulattal. Fizettem másodszor: káromkodva. És nem fizettem harmadszor: hanem összeszidtam mindenkit és reklamáltam. Elmondtam, hogy már megint százhatvan koronás számlát küldtek a nyakamra, hogy nem nem sül le és a többi. És az igazgatóság kivitte, hogy a százhatvan koronás számlát le szállították — harminckilenc koronára. De csak a reklamálás után. És jaj annak a gyámoltalan siránkozóknak, aki nem reklamál, hanem sir és fizet. Annak bizony nem szállítják le a számláját. Csak talán nem azért emelték előbb föl...

Ki tudja, hányadik eset ez is. Szintén kávéházas panaszolta munkatársunk előtt:

— Kifizettem egy gázgyári számlát, dacára, hogy a vendégeim azzal biztattak, hogy kérjek kárpótlást a gázgyártól, amiért olyan rossz világítást ad. Szóval kifizettem a számlát, november hónapra. Na és néhány hét múlva újra elhozzák a számlát, újra november hónapra. Na mi ez? — kérdeztem. Számla: — mondják. De hisz ezért kifizettem, mit akarnak?! Ugyan, hogy lehet az, hisz akkor az igazgatóság nem küldte volna — mondják. Én nem mondtam semmit, hanem előkerestem a már kifizetett nyugtát és az orruk alá tettem, olyan kifejezések kíséretében, hogy azt hiszem, azt legjobb lesz most nem idézni. Ha a nyugtát elveszítettem volna, bizony szebben fizetnem volna újra, mint az a bizonyos köles. Érthetetlen, hogy egy olyan vállalatban, amely egész várost el akar látni gáz- és villanyvilágítással, mint fordulhat elő olyan hihetetlen eset, hogy ugyan egy számlát kétszer akarjanak megfizettetni.

A legrosszabb, de mégis a legdrágább a szegedi gáz az egész országban. Szomorú jelenség, de igaz. Ime:

Szegeden egy hektovát nyolc fillér.

Makón öt fillér.

Temesvárott hat fillér.

A legtöbb városban öt és hat fillér, így Nagyváradon, Pozsonyban, Aradon, Pécsen.

Ellenben Budapesten egy kitűnő hektovát három-négy fillér.

Szegeden tehát egy rossz hektovát kétszer olyan drága, mint Budapesten egy jó hektovát. Csak kétszer olyan drága — rendes körülmények között. Rendkívüli körülmények között, mint a föntebb bemutatott példák bizonyítják, ki tudja, hányszor olyan drága.

Ilyen körülmények között — számlákkal is bebizonyíthatjuk — Szegeden az a kávéházas, aki kielégítően világítja a kávéházát, egy hónapra nyolcszáz, illetve ezer koronát fizet, csak a világításért.

És ami napról-napra elégedetlenebbé teszi a szegedi kávéházakat, vendéglősöket, üzlettulajdonosokat és a többi, az a körülmény, hogy Szegeden senkinek semmiféle kedvezményt nem adnak, Szegeden nem divat az ugynevezett pausz, amit úgy kell érteni, hogyha egy ékszerész, vagy divatárkereskedő, vagy kávéházas állandóan gázzal világít, akkor kölcsönösen meghatározott összeget fizessen minden hónapra, átlag. Szegeden ez nem divat. Szegeden minden hónapban külön számlákkal gyötörnek mindenkit.

Ime, a szegedi gázgyártás, a szegedi villanyvilágítás. Ez csak bevezetés, csak pillanatfölvétel, mert hisz százával akadnak ilyen esetek. A magánlakások és magánházak gázvilágítása külön fejezet alá tartoznak, azokról szintén gyönyörű jeleneteket lehet megrögzíteni. Ugy, hogy megállapíthatjuk, hogy egész Szeged elégedetlen már a gázvilágítással. Azzal is, ami van. Sőt azzal is, ami nincs. Ha a gáz- és villanygyári külföldi igazgatóságnak érdeke az, hogy Sze-